

**UCHWAŁA NR I/7/2013
RADY GMINY KRASNE**

z dnia 28 lutego 2013 r.

w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Krasne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j. t. Dz. U. z 2012 r. poz. 391), po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przasnyszu, Rada Gminy Krasne uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Krasne” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr X/46/2012 Rady Gminy Krasne z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Krasne.

§ 3. Wykonanie uchwały oraz kontrolę przestrzegania postanowień zawartych w Regulaminie powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Bożena Niska

Załącznik
do Uchwały Nr I/7/2013
Rady Gminy Krasne
z dnia 28 lutego 2013 r.

**REGULAMIN
UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU
NA TERENIE GMINY KRASNE**

Spis treści

ROZDZIAŁ I.....	3
Postanowienia ogólne.....	3
ROZDZIAŁ II.....	3
Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.....	3
ROZDZIAŁ III.....	5
Zasady selektywnego zbierania i odbierania odpadów.....	5
ROZDZIAŁ IV.....	7
Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.....	7
ROZDZIAŁ V.....	9
Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.....	9
ROZDZIAŁ VI.....	10
Wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.....	10
ROZDZIAŁ VII.....	11
Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.....	12
ROZDZIAŁ VIII.....	12
Wymagania utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej.....	12
ROZDZIAŁ IX.....	13
Obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji i terminy jej przeprowadzania.....	13

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krasne, zwany dalej Regulaminem, określa zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krasne.

§ 2

Ilekróć w regulaminie jest mowa o:

1. **odpadach komunalnych wielkogabarytowych** – należy przez to rozumieć odpady komunalne, które nie mogą być umieszczone, ze względu na swoje rozmiary lub masę w typowych pojemnikach na odpady (np. stare meble, wózki dziecięce, materace itp.),
2. **pojemniku na odpady komunalne** – należy przez to rozumieć urządzenie do gromadzenia odpadów komunalnych wyposażone w szczelną pokrywę zapobiegającą wywiewaniu odpadów, z wyłączeniem koszy ulicznych,
3. **koszu ulicznym** – należy przez to rozumieć urządzenie do gromadzenia odpadów komunalnych ustawione w pobliżu punktów handlowych, na przystankach komunikacji publicznej, na postojach taxi oraz ustawione w pasie drogowym o znacznym natężeniu ruchu pieszych,
4. **KPGO** – należy przez to rozumieć Krajowy Plan Gospodarki Odpadami;
5. **WPGO** – należy przez to rozumieć Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami;
6. **RIPOK** – należy przez to rozumieć Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

ROZDZIAŁ II

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości

§ 3

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości poprzez:

1. wyposażenie nieruchomości w opisane w niniejszym Regulaminie, urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie ich i miejsc, w których się znajdują, w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
2. prowadzenie selektywnego zbierania odpadów w sposób opisany w niniejszym Regulaminie i przekazywanie ich przedsiębiorcy zbierającemu odpady komunalne;

3. zbieranie odpadów nie podlegających selektywnemu zbieraniu do pojemników o wielkości i liczbie uzależnionej od liczby mieszkańców nieruchomości w sposób opisany w niniejszym Regulaminie;
4. przekazywanie odpadów komunalnych zebranych selektywnie i pozostałych zmieszanych przedsiębiorcy w terminach wyznaczonych harmonogramem dostarczonym właścicielom nieruchomości.

§ 4

Na terenie Gminy Krasne, biorąc pod uwagę zasady utrzymania czystości i porządku, zabrania się wyrzucania odpadów komunalnych pochodzących z gospodarstw domowych, sklepów, punktów gastronomicznych i usługowych oraz innych nieruchomości, do koszy ulicznych oraz pojemników innych właścicieli.

§ 5

1. Dopuszcza się zagospodarowanie drobnego gruzu budowlanego do utwardzenia lub naprawy zniszczonych dróg o nawierzchni gruntowej po wcześniejszym uzgodnieniu z właścicielem lub zarządcą drogi.
2. Dopuszcza się kompostowanie odpadów roślinnych powstających na terenie nieruchomości we własnym zakresie i na własne potrzeby.

§ 6

- 1) Właściciele nieruchomości zobowiązani są do uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z powierzchni chodników bezpośrednio przylegających do nieruchomości;
- 2) Uprzątkowanie przez właścicieli nieruchomości błota, śniegu i lodu powinno nastąpić niezwłocznie po ustaniu opadów;

§ 7

1. Mycie pojazdów samochodowych poza myjniami może odbywać się wyłącznie pod warunkiem:
 - a) niezanieczyszczania środowiska i odprowadzania powstających ścieków do kanalizacji sanitarnej lub zbiornika bezodpływowego,
 - b) dokonywania tych czynności na wydzielonych częściach nieruchomości;
2. Naprawa pojazdów samochodowych poza warsztatami samochodowymi może odbywać się pod następującymi warunkami:

- a) niezanieczyszczenia środowiska i gromadzenia powstających odpadów w urządzeniach do tego przeznaczonych,
- b) wykonywania drobnych napraw związanych z bieżącą eksploatacją pojazdów samochodowych,
- c) naprawa pojazdów samochodowych nie stwarza uciążliwości dla właścicieli sąsiednich nieruchomości.

ROZDZIAŁ III

Zasady selektywnego zbierania i odbierania odpadów

§ 8

Ustala się następujące zasady w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów:

- 1) właściciel nieruchomości ma obowiązek wyposażyć nieruchomość w pojemniki służące do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych. Muszą one być wykonane z metalu lub tworzywa sztucznego i dostosowane do opróżniania przez samochody specjalistyczne. Właściciel nieruchomości, uwzględniając ilość osób zamieszkujących nieruchomość oraz określoną w niniejszym Regulaminie częstotliwość odbioru odpadów, dobiera pojemność pojemnika, która będzie gwarantowała możliwość zgromadzenia wytworzonych na nieruchomości odpadów, jednak nie mniej niż pojemnik 120 l;
- 2) właściciel nieruchomości ma obowiązek wyposażyć nieruchomość w pojemniki lub worki z tworzyw sztucznych o pojemności od 60 do 120 l do gromadzenia selektywnie zebranych odpadów komunalnych;
- 3) przy zabudowie wielorodzinnej do gromadzenia selektywnie zebranych odpadów administrator ma obowiązek zapewnić, w zależności od ilości zamieszkujących rodzin, odpowiednią ilość pojemników o pojemności co najmniej 1100 l z opisem „do selektywnej zbiórki”;
- 4) pojemniki i worki mogą być udostępnione przez przedsiębiorcę;
- 5) właściciel nieruchomości ma obowiązek umieścić pojemniki w miejscach gromadzenia odpadów komunalnych spełniających wymagania § 22 i 23 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) w granicach nieruchomości w miejscu trwale wyznaczonym, łatwo dostępnym dla użytkowników i dla pracowników firmy wywozowej;

- 6) w workach – pojemnikach do selektywnego zbierania gromadzone są następujące frakcje odpadów komunalnych: papieru i tektury (w tym: opakowania, gazety, czasopisma, itd.), metalu, tworzywa sztucznego, szkła i odpadów opakowaniowych ze szkła, opakowań wielomateriałowych;
- 7) odpady komunalne ulegające biodegradacji można zbierać i przetwarzać w przydomowych kompostownikach. Właściciele nieruchomości nieposiadający przydomowych kompostowników zbierają i gromadzą odpady ulegające biodegradacji w pojemnikach lub workach z tworzywa sztucznego opisanych „odpady zielone”;
- 8) opróżnione odpady opakowaniowe powinny zostać umyte, a jeśli rodzaj materiału na to pozwala, trwale zgniecione przed włożeniem do pojemnika lub worka;
- 9) prowadzenie selektywnego zbierania powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych, rozbiórkowych, zużytych opon, tekstyliów oraz powstających w gospodarstwach rolnych opakowań po środkach ochrony roślin obowiązkowe jest we wszystkich rodzajach zabudowy;
- 10) odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wystawiane mają być tak jak pozostałe selektywnie zbierane odpady, bez umieszczania ich w workach, na indywidualne zgłoszenie;
- 11) odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe muszą zostać załadowane do odpowiedniego pojemnika przeznaczonego na tego typu odpady. Właściciel nieruchomości/dysponujący lokalem ma obowiązek odpowiednio wcześniej zamówić taki pojemnik u przedsiębiorcy;
- 12) przedsiębiorca ma obowiązek w ramach zryczałtowanej opłaty odebrać wyłącznie te odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, które powstały w wyniku prowadzenia drobnych robót nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do właściwego organu;
- 13) przeterminowane leki należy wydzielić ze strumienia odpadów komunalnych i przekazać je do punktów zbiórki znajdujących się w aptekach i placówek służby zdrowia na terenie Gminy Krasne;
- 14) zużyte baterie i akumulatory należy wydzielić ze strumienia odpadów komunalnych i przekazywać je do specjalistycznych pojemników znajdujących się w szkołach, sklepach;

- 15) do pojemników do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych zabrania się wrzucania: gruzu, opon, odpadów niebezpiecznych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, szkła przemysłowego i innych określonych odrębnymi przepisami;
- 16) pojemniki oraz worki z nieodpowiednią zawartością zostaną odebrane przez podmiot uprawniony, ale przy zgłoszonej kolejnej nieprawidłowości dotyczącej gromadzenia odpadów naliczona zostanie opłata jak za odpady niesegregowane;
- 17) odpady zbierane selektywnie, o których mowa w pkt 9) mogą być dostarczane do punktu selektywnej zbiórki odpadów w miejscach i terminach wyznaczonych przez gminę.

ROZDZIAŁ IV

Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego

§ 9

Ustala się następującą częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości i terenów przeznaczonych do użytku publicznego:

1. Odbieranie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych:
 - 1) odpadów komunalnych zmieszanych będzie prowadzone:
 - a) w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu,
 - b) w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż 2 razy w miesiącu i w każdym czasie, kiedy zaistnieje taka konieczność,
 - 2) odpadów komunalnych segregowanych będzie prowadzone:
 - a) w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu,
 - b) w zabudowie wielorodzinnej – nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu i w każdym czasie, kiedy zaistnieje taka konieczność,
2. Dla obiektów, na których prowadzona jest działalność powodująca powstawanie odpadów komunalnych, odbieranie odpadów komunalnych będzie prowadzone:
 - a) przy działalności gastronomicznej i handlu spożywczym nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie,
 - b) przy pozostałej działalności – nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu;

3. Częstotliwość usuwania odpadów komunalnych z terenów przeznaczonych do użytku publicznego ustala się:
 - 1) 2 razy w tygodniu,
 - 2) niezależnie od częstotliwości opróżniania koszy ulicznych określonej w pkt 1), zarządzający obszarem mają obowiązek nie dopuścić do przepełnienia koszy ulicznych i wysypywania odpadów na ziemię.
4. Odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory, odpady niebezpieczne odbierane będą w terminach wyznaczonych w harmonogramie, jednak nie rzadziej niż 2 razy w roku lub na indywidualne zgłoszenie.
5. Odpady budowlane i z remontów będą odbierane na indywidualne zgłoszenie.
6. W przypadku nieruchomości, na których organizowane są imprezy masowe, wprowadza się obowiązek usuwania odpadów niezwłocznie po zakończeniu imprezy.

§ 10

Do zbierania okresowo zwiększonej ilości odpadów komunalnych, oprócz typowych pojemników, kontenerów, mogą być używane worki z tworzyw sztucznych.

§ 11

Ustala się następujące zasady w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych:

- 1) opróżnianie zbiorników bezodpływowych odbywa się na podstawie zamówienia właściciela nieruchomości złożonego do podmiotu uprawnionego, z którym podpisał umowę;
- 2) szczelny zbiornik bezodpływowy na nieczystości ciekłe musi być zlokalizowany w sposób umożliwiający dojazd do nich pojazdu asenizacyjnego podmiotu uprawnionego w celu jego opróżnienia;
- 3) właściciel nieruchomości jest zobowiązany zapewnić pracownikom podmiotu uprawnionego dostęp do zbiornika bezodpływowego w czasie ustalonym w umowie, w sposób umożliwiający opróżnienie zbiornika bez narażenia na szkodę ludzi, budynków lub pojazdów;
- 4) właściciel nieruchomości jest zobowiązany do systematycznego usuwania nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych z częstotliwością zapewniającą niedopuszczenie do ich przepełnienia a także zanieczyszczenie powierzchni ziemi i wód podziemnych;
- 5) zabrania się odprowadzania podsiąków z obornika i ścieków płynnych powstających w wyniku produkcji hodowlanej bydła, trzody chlewnej i innych zwierząt do zbiorników bezodpływowych, w których gromadzone są ścieki bytowe oraz do kanalizacji sanitarnej.

ROZDZIAŁ V

Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym

§ 12

1. Ustala się następujące rodzaje urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych na terenie Gminy Krasne:
 - a) kosze uliczne o pojemności od 35 l do 70 l,
 - b) pojemniki na odpady o pojemności 120 l, 240 l, 1100 l,
 - c) worki o pojemności od 60 l do 120 l,
 - d) kontenery o pojemności minimum 1100 l.
2. Odpady komunalne należy gromadzić w pojemnikach o minimalnej pojemności, uwzględniając następujące normy:
 - a) dla budynków mieszkalnych 20 l na mieszkańca, jednak, co najmniej jeden pojemnik 120 l na każdą nieruchomość, odpady segregowane można gromadzić w workach o pojemności co najmniej 60 l,
 - b) dla szkół wszelkiego typu 3 l na każdego ucznia i pracownika,
 - c) dla żłobków i przedszkoli 3 l na każde dziecko i pracownika,
 - d) dla lokali handlowych 50 l na każde 10 m³ powierzchni całkowitej, jednak, co najmniej jeden pojemnik 120 l na lokal,
 - e) dla lokali gastronomicznych 20 l na jedno miejsce konsumpcyjne,
 - f) dla zakładów rzemieślniczych, usługowych i produkcyjnych w odniesieniu do pomieszczeń biurowych i socjalnych pojemnik 120 l na każdych 10 zatrudnionych,
 - g) w przypadku lokali handlowych i gastronomicznych, dla zapewnienia czystości wymagane jest również ustawienie na zewnątrz, poza lokalem, co najmniej jednego pojemnika na odpady.

§ 13

Ustala się następujące rodzaje pojemników i worków przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości:

- 1) przy zabudowie jednorodzinnej:
 - a) pojemność worków powinna wynosić od 60 do 120 l z opisem „do selektywnej zbiórki”,

- b) pojemnik z opisem „odpady zielone” lub kompostownik na odpady komunalne ulegające biodegradacji,
- 2) przy zabudowie wielorodzinnej - pojemnik minimum 1100 l z opisem „do selektywnej zbiórki”.

§ 14

Określa się rodzaje pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów na terenach przeznaczonych do użytku publicznego:

- 1) na chodnikach, przystankach komunikacji publicznej:
 - a) kosze uliczne o pojemności od 35 l do 70 l,
- 2) przed sklepami wielkopowierzchniowymi i szkołami – zestawy pojemników przeznaczone do selektywnej zbiórki opakowań ze szkła, tworzyw sztucznych, metali, papieru i tektury, wielomateriałowych o pojemności od 800 l do 1500 l z opisem „do selektywnej zbiórki”.

§ 15

Ustala się standardy utrzymania pojemników oraz miejsc zbierania i gromadzenia odpadów przed ich odebraniem przez przedsiębiorcę w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym:

- 1) właściciele nieruchomości mają obowiązek utrzymywać pojemniki w stanie czystości;
- 2) pojemnik nie powinien być uszkodzony lub pozbawiony, np. pokrywy;
- 3) pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych muszą być eksploatowane zgodnie z ich przeznaczeniem, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa;
- 4) pojemniki na odpady należy wystawić w dniu odbioru, zgodnie z harmonogramem, przy ulicy lub na chodniku przed wejściem na teren nieruchomości;
- 5) miejsca gromadzenia odpadów należy utrzymywać w stanie czystości poprzez ich zmiatanie i uprzążanie.

ROZDZIAŁ VI

Wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

§ 16

- 1. Zagospodarowanie odpadów komunalnych winno być prowadzone w sposób zapewniający wymagany odrębnymi przepisami poziom recyklingu, ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz w sposób zgodny z zasadą bliskości i najlepszych dostępnych technik.

2. Odpady komunalne zmieszane, odpady zielone i bioodpady oraz pozostałości z sortowania i pozostałości po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania muszą być kierowane w pierwszej kolejności do instalacji posiadających status RIPOK, położonych najbliżej miejsca wytworzenia odpadów. Kolejność kierowania strumienia odpadów może ulec tymczasowej zmianie, tylko w sytuacji awarii RIPOK lub innej sytuacji uniemożliwiającej przyjęcie odpadów. W takim przypadku, odpady powinny zostać przekazane do instalacji wskazanej jako zastępcza na wypadek awarii, zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Teren Gminy Krasne należy do regionu ciechanowskiego.
3. Odpady zmieszane, zielone i bioodpady oraz pozostałości z sortowania muszą być kierowane w pierwszej kolejności do instalacji posiadających status RIPOK, położonych najbliżej miejsca wytworzenia odpadów - zgodnie Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza.
4. Podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych zobowiązane są w miarę możliwości rejestrować masę odbieranych poszczególnych rodzajów segregowanych odpadów komunalnych, odbieranych od poszczególnych właścicieli nieruchomości zbierających te odpady w sposób selektywny.
5. Właściciele nieruchomości zobowiązani są podejmować działania zmierzające do zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, a w szczególności poprzez:
 - 1) minimalizowanie używania jednorazowych toreb, opakowań;
 - 2) opróżnianie butelek, pojemników z płynów i innych substancji, w szczególności opakowań po pastach do zębów, jogurtach, twarożkach, przed wyrzuceniem do pojemników na odpady,
 - 3) zgniatanie plastikowych butelek, opakowań wielomateriałowych oraz tekturowych przed wrzuceniem do pojemników na odpady.

§ 17

Gmina prowadzić będzie działania mające na celu:

- 1) zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców gminy w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- 2) promocję minimalizacji powstawania odpadów i ich selekcji w gospodarstwach domowych,
- 3) upowszechnienie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

ROZDZIAŁ VII

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku

§ 18

1. Osoby będące właścicielami lub opiekunami psów i innych zwierząt domowych są zobowiązane do zachowania bezpieczeństwa i środków ostrożności zapewniających ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi.
2. Osoby utrzymujące zwierzęta domowe, w szczególności psy, zobowiązane są trzymać je na terenie nieruchomości ogrodzonej w sposób uniemożliwiający jej opuszczenie przez te zwierzęta i wykluczający swobodny dostęp osób trzecich, odpowiednio oznakowanej tabliczką ze stosownym ostrzeżeniem.
3. Do obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe należy w szczególności:
 - a) w odniesieniu do psów – prowadzenie na terenach przeznaczonych do użytku wspólnego psa na smyczy lub w kagańcu, a w przypadku psów ras uznawanych za agresywne – na smyczy i w kagańcu,
 - b) stały i skuteczny nadzór nad zwierzętami domowymi,
 - c) usuwanie zanieczyszczeń pozostawionych przez zwierzęta domowe na chodnikach, jezdniach oraz obiektach i terenach przeznaczonych do wspólnego użytku publicznego.

ROZDZIAŁ VIII

Wymagania utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej

§ 19

1. Zabrania się utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej i letniskowej, na pozostałych terenach wyłączonych z produkcji rolniczej dopuszcza się utrzymywanie zwierząt gospodarskich pod następującymi warunkami:
 - a) zwierzęta nie będą powodować uciążliwości dla ludzi i otoczenia;
 - b) uniemożliwienia zwierzętom samowolnego opuszczenia nieruchomości;
 - c) powstające odpady będą systematycznie usuwane i nie będą powodowały zanieczyszczenia nieruchomości i wód powierzchniowych i podziemnych;
 - d) przestrzegane będą przepisy sanitarno-epidemiologiczne.

2. Pszczoły utrzymywać w ulach ustawionych z dala od granic nieruchomości w taki sposób, aby wylatujące i przylatujące pszczoły nie stanowiły uciążliwości dla właścicieli nieruchomości sąsiednich.

ROZDZIAŁ IX

Obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji i terminy jej przeprowadzania

§ 20

1. Nieruchomości i obiekty na nich zlokalizowane, które należą do osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, właścicieli domów wielorodzinnych, urzędy organów administracji, zakłady opieki zdrowotnej, szkoły i placówki w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, placówki kulturalno-oświatowe a także zakłady zajmujące się zbiorowymżywieniem ludzi lub produkcją żywności dla ludzi, w przypadku pojawienia się plagi gryzoni podlegają obowiązkowej deratyzacji.
2. Deratyzacja na terenach wymienionych w ust. 1 przeprowadzana jest w następujących terminach:
 - 1) deratyzacja wiosenna – w okresie od 1 do 30 kwietnia każdego roku,
 - 2) deratyzacja jesienna – w okresie od 1 do 30 września każdego roku.